

Obsah

1. Úvodem	11
2. Život uvězněním nekončí.	12
3. Vězni a lidská práva	15
3.1 Ústavní pořádek ČR.	15
3.2 Ústava.	15
3.3 Listina.	17
3.4 Úmluva o ochraně lidských práv	20
3.5 Pravidla pro zacházení s vězni	20
3.6 Evropský výbor pro zabránění mučení	22
3.7 Lidská práva a pavučiny	23
4. Jak se z občana stane vězeň.	24
4.1 Začíná trestní stíhání	24
4.2 Kdo je pachatelem	24
4.3 První kontakt s policií	25
4.4 Policie má právo požadovat vysvětlení	25
4.5 Sankce za přestupky – nejsou spojené s uvězněním	27
4.6 Listujeme v trestním zákonu	28
4.7 Prokazování příslušnosti k policii	29
4.8 Které donucovací prostředky smí užít policista	30
4.9 Odškodnění za škody způsobené zásahem policie	31
4.10 Občan je povinen spolupracovat s policií při potírání kriminality	31
4.11 Organizační struktura Policie ČR	32
4.12 První setkání s vyšetřovatelem.	33
4.13 Zadržení podezřelého nebo pachatele trestného činu	35
5. 24 hodin v policejní cele	36
5.1 Jak plyne čas v cele?	36
5.2 Jak a proč se můžeme dostat do policejní cely?	36
5.3 Zajištění.	37
5.3.1 Kdo může být zajištěn?	37
5.3.2 Možnost propuštění zajištěné osoby	37
5.3.3 Zajištěný má právo informovat své příbuzné	38
5.3.4 Jak vypadá zajištění u cizinců?	38
5.4 Zadržení	38
5.4.1 Zadržuje policie.	38
5.4.2 Zadržuje kterýkoli občan	39
5.4.3 Jak souvisí § 67 trestního řádu se zadržením osoby	39
5.5 Trestní řízení, trestní stíhání a zatčení osoby	39
5.5.1 Kam půjdou vězni po vypršení 24 hodin?.	40
5.5.2 Kdo a proč navštěvuje zajištěné, zadržené, případně zatčené?	40
5.5.3 Dá se vůbec tolik úkonů stihnout za pouhých 24 hodin?	40
5.6 Za jakých okolností si může vězeň vzít advokáta?	41

5.6.1	Kolik zaplatí vězeň za právní zastupování?	41
5.6.2	K čemu je tedy vězni advokát, když je tak drahý?	41
5.7	Je v praxi nějaký rozdíl mezi zacházením se zajištěným, zadrženým nebo zatčeným?	42
5.7.1	Jak vypadá příjem do policejní cely?	42
5.7.2	Jak vypadá jeden den vězně v policejní cele?	43
5.7.3	Jak jsou vězni v policejních celách tříděni?	44
5.7.4	Je v policejních celách zaručena kvalitní strava?	44
5.7.5	Jak vypadá vybavení policejních cel?	44
5.7.6	Liší se nějak zacházení s cizinci, kteří pobývají v policejních celách až 30 dnů?	45
5.8	Kde se policejní cely nacházejí?	45
6.	Statistiky nečtěte!	46
6.1	K čemu jsou statistiky?	46
6.2	Kolik máme vězňů?	46
6.2.1	Jak si tedy stojíme v porovnání s ostatními zeměmi světa?	46
6.2.3	Jak se vyvíjela situace v České republice během posledních pěti let?	47
6.2.4	Lze na základě těchto čísel usuzovat, jak je v dané zemi bezpečno?	47
6.2.5	Proč všichni zločinci nejsou ve vězení?	47
6.2.6	Kolik je ve vězení dospělých, mladistvých a žen?	50
6.3	Jací lidé přicházejí do věznic?	50
6.4	Jak dlouhé jsou ukládané tresty?	50
6.5	Jak staří jsou vězni?	51
6.6	Jaké vzdělání mají vězni?	51
6.7	Kolik cizinců je dnes v českých věznicích?	51
6.7.1	Odkud nejčastěji pocházejí cizinci uvězněni v ČR?	52
6.8	Jakou kapacitu mají věznice v ČR a kde se vykonávají jednotlivé typy trestu odnětí svobody?	52
6.9	Jak psát do věznic – adresář vězeňských objektů v ČR	52
7.	Anatomie věznice	54
7.1	Věznice – svět ve zmenšeném měřítku	54
7.2	Kdo pracuje ve věznici?	54
7.3	Exkurze do věznice	55
8.	Úloha personálu a stížnosti vězňů	58
8.1	Co vidí sto očí?	58
8.2	Kdo je pro vězně důležitý ve struktuře VS?	58
8.2.1	Cíl organizace	59
8.2.2	Hovoříme-li o právech, máme říkat vězeň nebo vězni?	59
8.3	Budou stížnosti v ideální organizaci?	60
8.4	Na co, na koho a jak si stěžovat	60
8.5	Instituce ochrany lidských práv v zahraničí	63

9. Proces a vazba	64
9.1 Trestní proces – drama o hledání pravdy	64
9.2 Účastníci trestního řízení	64
9.3 Některá práva obviněného v průběhu trestního řízení	65
9.4 Vyšetření duševního stavu	66
9.5 Role obhájce	67
9.6 Společenská záruka	68
9.7 Obžalovaný má před hlavním líčením ještě 5 dní na přípravu	68
9.8 Soud je třeba respektovat	68
9.9 Jak bránit svá práva po vynesení rozsudku?	69
9.10 Jdeme do vazby	69
9.10.1 Účel výkonu vazby	70
9.10.2 Zásady provádění výkonu vazby	70
9.10.3 Nástup do vazby	70
9.10.4 Vyrozumění příbuzných	71
9.10.5 Délka a prodlužování vazby	71
9.11 Jak z vazby ven (legálně)	71
9.12 Obviněný mladistvý a zvláštní zřetel k němu	72
9.13 Na závěr jedna zpráva dobrá a jedna špatná	72
10. Život ve vazbě	73
10.1 Nástup, prvotní šok a zmátek	73
10.2 Personál chrání práva obviněných a žádá, aby plnili své povinnosti	73
10.3 Vězeňský personál tedy chrání obviněné i proti nim samým navzájem	74
10.3.1 Příjem do vazby	74
10.3.2 Zařazení na celu	74
10.3.3 Základní vybavení cel	74
10.4 Co mohou dělat rodiče?	75
10.4.1 Oblečení	75
10.4.2 Zasílání peněz	75
10.4.3 Korespondence	76
10.4.4 Význam korespondence s vězněm	76
10.4.5 Návštěvy obviněných	77
10.4.6 Formality kolem návštěv – povolenka a termín	78
10.5 Balíčky řádné, civilní a mimořádné	79
10.5.1 Co nesmí řádný balíček obsahovat	80
10.5.2 Balíček může obsahovat	80
10.5.3 Když obviněný nemá nikoho, kdo by mu poslal balíček	81
10.6 Stravování	81
10.7 Nákup potravin a věcí osobní potřeby	81
10.8 Spánek	82
10.9 Koupání	82
10.10 Vycházky na vycházkovém dvoře	82

10.11	Zdravotní péče	82
10.12	Uspokojování kulturních potřeb	83
10.13	Duchovní a sociální služby	83
10.14	Zaměstnávání obviněných	83
10.15	Povinnosti obviněných	83
10.16	Kázeňské přestupky	84
10.17	Zvláštnosti výkonu vazby	84
10.17.1	Zvláštnosti výkonu vazby mladistvých	84
10.17.2	Zvláštnosti výkonu vazby obviněných žen	85
10.17.3	Výkon vazby se zmírněným režimem	85
11.	Rozsudek a nástup trestu.	86
11.1	Druhy trestů	86
11.1.1	Ochranné léčení	86
11.1.2	Ochranná výchova	86
11.2	Nástup trestu odnětí svobody	87
11.2.1	Nástup z vazby	87
11.2.2	Nástup ve lhůtě do 1 měsíce	87
11.2.3	Zatčení a dodání do věznice	87
11.2.4	Vypátrání a zatčení	87
11.3	Odklady nástupu výkonu trestu odnětí svobody	87
11.3.1	Odklad výkonu trestu ze zdravotních důvodů	88
11.3.2	Odklad kvůli mateřství	88
11.3.3	Odklad krátkého trestu z důležitých důvodů	88
11.4	Upuštění od výkonu trestu	88
11.5	Podmíněné odsouzení	88
11.5.1	Změna podmíněného odsouzení v nepodmíněné	88
11.6	Alternativní tresty	88
11.6.1	Obecně prospěšné práce	89
11.6.2	Narovnání	89
11.6.3	Probace	89
11.7	Na vojnu nebo do vězení?	89
11.7.1	Odklad a přerušení výkonu trestu obecně prospěšných prací	89
11.7.2	Odklad, přerušení a upuštění od trestů odnětí svobody do 6 měsíců	90
11.7.3	Přerušení nebo zánik branné povinnosti vězňů	90
11.7.4	Prominutí zbytku základní vojenské služby do 1 měsíce	90
11.7.5	Z hlediska vojenské evidence jsou vězni na trvalé dovolené.	90
11.7.6	Prominutí základní vojenské služby po dovršení 30 let věku	90
11.7.7	Chcete být ve vězení déle než na vojně?	90
12.	Typy věznic	92
12.1	K čemu jsou věznice?	92
12.2	Čtyři typy věznic	92
12.2.1	Umísťování do jednotlivých typů věznic	93

12.2.2	Charakteristika výkonu trestu v jednotlivých typech věznic.	93
12.2.3	Výkon trestu odnětí svobody u mladistvých.	94
12.2.4	Výkon trestu odnětí svobody u důchodců a invalidů.	95
12.2.5	Výkon trestu specifických skupin odsouzených.	95
12.2.6	Výkon doživotního trestu	95
12.2.7	Výkon trestu cizinců.	95
12.3	Přeřazení a přemístění	95
12.3.1	Přeřazení	95
12.3.2	Přeřazení do věznice s přísnějším režimem	96
12.3.3	Přeřazení do věznice s mírnějším režimem	96
12.3.4	Kde nelze přeřadit do mírnějšího typu	96
12.3.5	Přeřazení mladistvého do věznice pro ostatní odsouzené	96
12.3.6	Přemístění	96
13.	Základní právní a materiální jistoty odsouzeného	98
13.1	První kroky ve věznici	98
13.2	Příjem do věznice	98
13.2.1	Co si vzít do kufru při nástupu trestu.	98
13.2.2	Komu dává VS zprávu o přijetí odsouzeného	99
13.3	Co se dozvíte při poučení o právech a povinnostech	99
13.3.1	Práva odsouzených	99
13.3.2	Omezení práv po dobu výkonu trestu odnětí svobody	100
13.3.3	Základní povinnosti odsouzených	101
13.4	Jak vypadá časový rozvrh dne ve věznici	102
13.5	Korespondence, návštěvy a balíčky	102
13.5.1	Korespondence	102
13.5.2	Návštěvy	102
13.5.3	Balíčky	103
13.5.4	Zasílání peněz	103
13.6	Materiální podmínky života odsouzených	103
13.6.1	Ubytování	103
13.6.2	Oblečení a výstrojní součástky vězně	104
13.7	Stravování vězňů	104
13.7.1	Druhy stravy a finanční limity	104
13.7.2	Jaké je menu ve věznici – ukázka jídelníčku	105
13.8	Zdravotní péče	106
13.9	Zaměstnávání odsouzených	106
13.9.1	Povinnost pracovat a řešení nezaměstnanosti vězňů	107
13.9.2	Co dělá stát pro zvýšení zaměstnanosti odsouzených	107
13.9.3	Jaké jsou platy zaměstnaných odsouzených	107
13.9.4	Kam plynou peníze, které odsouzený vydělá.	108
13.9.5	Kapesné a úložné.	108
13.9.6	Sociální kapesné	108
13.9.7	Náklady výkonu vazby a trestu (NVT).	109

14. Zacházení s vězni – dotyky ducha a duše	110
14.1 Výkon trestu, čas pro sebezpoznání vězně	110
14.2 První týden ve věznici	110
14.3 Určení vychovatele, ubytovny, případně zaměstnání	111
14.4 Resocializační program	111
14.4.1 Minimální resocializační program	111
14.4.2 Vyhodnocování resocializačních programů	112
14.5 Kázeňská praxe	112
14.5.1 Kázeňské řízení	113
14.5.2 Kdo má kázeňskou pravomoc	113
14.5.3 Kázeňské tresty	114
14.5.4 Ukládání kázeňských trestů	114
14.5.6 Co je to oddělení kázeňských trestů (OVKT)	115
14.5.7 Kázeňské odměny	115
14.6 Co jsou to skupiny vnitřní diference	116
14.6.1 O čem se hovoří na terapeutických skupinách?	116
14.7 Vzdělávání odsouzených	117
14.8 Kulturní a zájmová činnost	117
14.9 Vězeňští duchovní a dobrovolní pracovníci	118
15. I z vězení se chodí ven dveřmi	119
15.1 Kdo chce ven, nesmí spěchat	119
15.1.1 Přerušování výkonu trestu za odměnu	119
15.1.2 Přerušování výkonu trestu ze závažných důvodů	119
15.2 Pustí ředitel věznice odsouzeného na svatbu?	120
15.2.1 Svatba ve věznici, účast na pohřbu nebo na křtinách	120
15.3 Podmíněné propuštění	121
15.4 Smrt odsouzeného	122
15.5 Očekávané propuštění odsouzeného	122
15.5.1 Peníze na cestu	122
15.5.2 Zahlazení trestu	122
15.6 Útěky	123
15.6.1 Útěky v 70. a 80. letech – klasické formy	123
15.6.2 Útěky po roce 1990	124
15.6.3 Nejčastější důvody a okolnosti útěků	125
16. Vězeňský argot	126
16.1 Slang a argot	126
16.2 Historie vězeňského argotu	126
16.3 Současný vězeňský slovník	126
16.4 Malý slovníček současného vězeňského argotu	127
17. Zákony, předpisy, literatura a použité zkratky	131
17.1 Zákony a předpisy	131
17.2 Doporučená literatura a další publikace	134
17.3 Použité zkratky	134
Přílohy	137